

Leer

Vraag

Ontmoet

Lees

Doe

Inhoudelijk verslag

Pilot stadsdichter 2023-2024

Venlo mon amour
stad van verhalen
hilarisch triest schokkend
doorgegeven of verzonken
wachtend om opgediept
te worden en
opnieuw verteld

Fragment uit 'Stadsdichter' | Sef Derkx

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1 Subsidie	4
2 De Bibliotheek Venlo en het stadsdichterschap	5
3 Stadsdichter Sef Derkx	6
4 Uitvoering	8
5 Tot slot	14
Colofon	15

Inleiding

De Bibliotheek Venlo, Venlo Partners, Alphabet City en Stichting VenloPoëziet hebben in het najaar van 2022 het initiatief genomen het stadsdichterschap in ere te herstellen. Hiervoor is op 18 november 2022 door de Bibliotheek Venlo (penvoerder) een subsidieverzoek ingediend bij de gemeente Venlo.

Het subsidieverzoek is ingewilligd voor de organisatie en coördinatie van het stadsdichterschap in de vorm van een tweejarige pilot, met de Bibliotheek Venlo als verantwoordelijke voor het coördineren van de taken van de stadsdichter en als gesprekspartner voor de gemeente inzake het stadsdichterschap.

Venlo Partners is verantwoordelijk voor de marketingcommunicatie van de stadsdichter.

Met deze toekenning herleeft het stadsdichterschap, dertig jaar nadat de eerste stadsdichter in de persoon van Emma Crebolder in 1993 werd benoemd, en voor het eerst weer sinds 2016, toen de functie van stadsdichter vacant werd en vervolgens bleef.

Emma Crebolder werd op 1 januari 1993 benoemd tot stadsdichter van Venlo, waarmee zij de eerste stadsdichter van Nederland werd. Haar aanstelling vond plaats ter gelegenheid van het 650-jarig bestaan van Venlo als stad. Het idee voor het stadsdichterschap kwam van Math Geenen, die zich liet inspireren door de Engelse 'poet laureate'.

‘Een stadsdichter is er voor alle Venlonaren. Een stadsdichter maakt jou, de inwoner van een stad, onderdeel van een verhaal’

Tieneke Verstegen, Alphabet City

De initiatiefnemers namens de Bibliotheek Venlo (Ellen Tax), Alphabet City (Tieneke Verstegen) en Venlo Partners (Marcel Tabbers) met Sef Derkx in de Stadsbibliotheek.

1 | Subsidie

Conform het collegebesluit van 20 december 2022 is een eenmalige subsidie verleend van maximaal €12.000,- voor de uitvoering van een pilot voor de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2024. De subsidieverstreking is in lijn met de in 2020 door de raad vastgestelde cultuurvisie *Het cultureel Vermogen van Venlo* en de motie van de gemeenteraad van 30 november 2022.

1.2 Subsidievaststelling

Dit inhoudelijk verslag en het onderstaande financieel verslag over de uitgevoerde activiteiten in 2023 en 2024 vormen de aanvraag voor de definitieve subsidievaststelling.

1.1 Verplichtingen en overwegingen

Aan de subsidie is een aantal verplichtingen verbonden. In dit verslag wordt aangegeven op welke wijze aan deze verplichtingen is voldaan.

In de overwegingen voor het toekennen van de subsidie is bovendien meegenomen dat de stadsdichter de taak krijgt om het contact met jonge dichters te bevorderen en bijdraagt aan het ontstaan van een poetry community. Het is verder van belang dat de stadsdichter zijn werk onafhankelijk en zonder voorbehoud kan doen en artistieke vrijheid geniet.

Financiële verantwoording | Stadsdichter 2023-2024

Uitgaven		Subsidie
€ 6.067,45	Gedichten, publieke optredens en workshops	€ 7.000,00
€ 4.235,76	Communicatie	€ 5.000,00
€ 1.842,97	Diversen: catering, zaalhuur, inauguratie	€ 0,00
€ 0,00	Projecten met andere samenwerkingspartners	€ 0,00
Totaal uitgaven		€ 12.146,18
Totaal subsidie		€ 12.000,00

2 | De Bibliotheek Venlo en het stadsdichterschap

De Bibliotheek Venlo speelt een belangrijke rol in het bevorderen van literatuur en taalvaardigheid binnen de gemeente Venlo. Een stadsdichter draagt hieraan bij door poëzie en creatieve taal toegankelijk(er) te maken en mensen te inspireren. De stadsdichter kan bovendien maatschappelijke thema's op een artistieke manier onder de aandacht brengen en als een verbindende schakel tussen inwoners, cultuurinstellingen en de lokale geschiedenis fungeren. Het stadsdichterschap sluit aan bij de Bibliotheek als centrum voor kennis, verhalen en cultuur.

3 | Stadsdichter Sef Derkx

De pilot 2023-2024 wordt gezien als een overgangsfase, waarin van de klassieke, door de initiatiefnemers gekozen stadsdichter, wordt overgegaan naar een stadsdichter die uit de community naar voren komt. Aan schrijver, dichter en historicus Sef Derkx is gevraagd om het stadsdichterschap voor deze pilot op zich te nemen. Op 25 januari 2023 werd hij door burgemeester Antoin Scholten in deze functie benoemd en op 27 januari tijdens een Open Podium in de Stadsbibliotheek (STEK) voorgesteld aan Venlo.

‘Wij vragen Sef om met gedichten op de stad te reflecteren en als ambassadeur te fungeren voor de poëzie’

Burgemeester Antoin Scholten

Sef Derkx heeft een diepe verbondenheid met de stad en uitgebreid ervaring als schrijver en verteller over de Venlose geschiedenis en cultuur. Sef noemt zichzelf ‘een hartstochtelijk Venlonaar’ en de gedachten rondom zijn stad zet hij al ruim een kwart eeuw als stadscolumnist op papier.

Met de benoeming van Sef Derkx op 25 januari 2023 heeft het stadsdichterschap, dat sinds 2016 vacant was, een prachtige kans gekregen om opnieuw structureel deel uit te maken van het Venlose culturele leven. Voor de initiatiefnemers was duidelijk dat Sef Derkx, met zijn passie voor Venlo en zijn literaire talent, de aangewezen persoon om de stad in poëtische vorm te vangen en te delen met de gemeenschap.

Namens de initiatiefnemers:

‘Sef kijkt verder dan de grenzen van de binnenstad, gaat actief op pad in de kernen die de gemeente Venlo vormen, en neemt de inwoners mee in de gedachten die hij op papier zet. Hij is ontvankelijk voor nieuwe ideeën en perspectieven, in staat om jong en oud te verbinden en poëzie voor nieuwe generaties toegankelijk te maken. Als stadsdichter kan Sef bijdragen aan het ontstaan van een poetry community en de benoeming van een opvolger, mogelijk uit deze groep.’

Daan Doesborgh
(stadsdichter 2006-2011)

Over de benoeming van Sef Derkx als stadsdichter

'Ik denk dat de keuze voor Sef Derkx voor veel mensen geen verrassende keuze was. [...] Ik denk dat het een hele verstandige keuze is, want [...] het is misschien ook een beetje in de vergetelheid geraakt dat we een stadsdichter hebben gehad en dan is Sef Derkx dé persoon om dit bij iedereen op een herkenbare manier weer in het hoofd te prenten.'

Herman Verweij
(stadsdichter 2011-2013 en
initiatiefnemer namens VenloPoëziet)

'Goed dat het nu beter is ingebed, dat de gemeente weer de kar trekt in samenwerking met de Bibliotheek, dat het weer gaat bruisen.'

In aanloop naar het Open Podium op 27 januari gaf Daan Doesborgh de workshop 'Op zoek naar de grenzen van poëzie'.

Gastheer Daan Doesborgh stelt stadsdichter Sef Derkx voor aan het publiek tijdens het Open Podium in de Stadsbibliotheek

4 | Uitvoering | pilot 2023-2024

4.1. (Minimaal) zes gedichten per jaar, twaalf gedichten gedurende de pilot

Een stadsdichter die woorden ademt en gedachten schrijft

Naast de twaalf gedichten die we in dit verslag benoemen, zijn op de website van Venlo Verwelkomt alle gedichten verzameld die Sef de afgelopen twee jaar heeft geschreven. Want deze stadsdichter ademt woorden en laat zijn pen zelden rusten. Zo zijn we verrijkt met een prachtig oeuvre waaraan herinneringen en gebeurtenissen ten grondslag liggen die typisch zijn voor Venlo en omgeving, en waarvoor Sef zijn pen heeft gehanteerd.

In 2023 en 2024 schreef stadsdichter Sef Derkx twaalf gedichten die de essentie van Venlo vastleggen en die deel uitmaken van het subsidietraject. Voor vier van deze gedichten werden ansichtkaarten gemaakt, die onder de Venlonaren zijn verspreid. Daarnaast zijn enkele gedichten voorgedragen bij publieke bijeenkomsten.

Ter gelegenheid van zijn benoeming, voorgedragen in het Stadskantoor: 25 januari 2023

Stadsdichter

Over het stadsdichterschap, de aftrap.

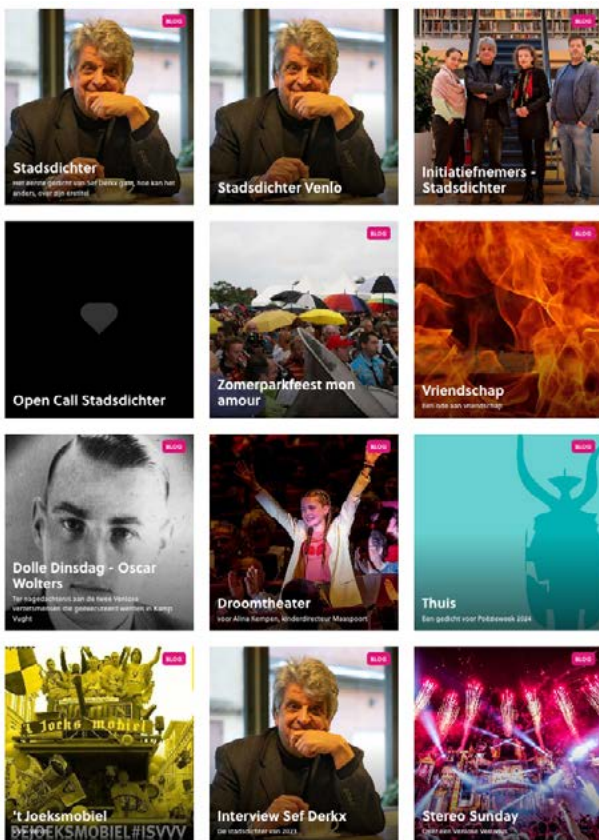
Struikelsteen

Refererend aan de gelegde en nog te leggen struikelstenen in de gemeente Venlo vertelt Sef in dit gedicht over de in Venlo geboren Arthur Spira waarmee hij zijn verjaardag deelt, en die in 1942 als baby van zes maanden tijdens de Holocaust werd vermoord.

Poëzieweek: 26 januari - 1 februari 2023 Vriendschap

Een ode aan de waarde en de betekenis van vriendschap, gepubliceerd op de dag dat Sef Derkx werd benoemd tot stadsdichter van Venlo.

Venlo verwelkomt

MARATHON

Eindelijk eindelijk
het startschot valt
go... go... go...
gespannen benen komen in beweging
uig dao komme ze al... de

allersnelste benen - glimmende gazellebenen - zweefvluchtbenen

aanhaakbenen - laten gaan benen - tweede haas benen - soepele benen -
gespierde benen - rennersbenen

even geen benen

spillebenen - flinke benen - jonge benen - oude benen - minder getrainde benen - korte
benen - lange benen - bleke benen - gebruinde benen - X-benen - O-benen - Deutsche Beine -
en mien linker bein en mien rechterbein benen - wat een benen benen - zeemansbenen -
geharste benen - balletbenen - koubenen - laatste haas benen - steken in mijn benen benen -
hoe lang is het nog benen - wandelbenen - zware benen - papbenen - sjokbenen - ik loop
op mijn allerlaatste benen benen - treurbenen - weigerbenen

Een triomftocht van benen
een hoogfeest voor wie van benen houdt
de Venloop ten voeten uit

Sef
Derkx

Over de Weir Venloop: 26 maart 2023

10 kilometer

20 kilometer

Halve marathon

Dit gedicht was bij de finish van de Venloop
op de grond geschilderd.

Domani Literair/Boekenweek 2023:

16 maart 2023

Domani Literair

Van kloosterkerk tot literaire ontmoetings-
plaats, met in het gedicht verweven lokale
elementen zoals 't Paeterke en de Naate Raaf
die verwijzen naar Venlose tradities en cultuur.

Zomerparkfeest: 19 augustus 2023

Zomerparkfeest Mon Amour (Zweet ZPF)

Het gedicht geeft de verbondenheid en de
onvermoeibare inzet van de vrijwilligers, de
'parcaholics', weer die het festival mogelijk
maken.

Poëziweek: 25-31 januari 2024

Thuis

In dit gedicht beschrijft Sef Derkx het geluk
van thuiskomen in Venlo met de vertrouwde
beelden die hij ziet en daarmee een dubbele
betekenis voor de Wachters van Shinkichi Tajiri.

De hel viel door de
gesluisde herfsthemel
boven een argeloze stad
duurde nog geen
minuut

Zoevende bommen

Venlo
dreunde
brandde
rookte

Huilde
schreeuwde
van pijn en
ontzetting

De grauwe nevel
trok na uren op
de geur van dood
van vermorzelde huizen
bleef hangen

STADSDICHTER
VENLO Sef Derkx

Vrijdag de dertiende, gedicht voorgedragen tijdens de Dodenherdenking.

Sef schreef ook twee gedichten,
speciaal voor de Bibliotheek Venlo en
de betekenis van de bibliotheek voor de
inwoners van Blerick:

Eindejaarsgedicht voor de Bibliotheek Venlo: december 2023

Zachte krachten

Over de medewerkers van de
Bibliotheek Venlo die met zorg en
aandacht kennis, inspiratie en verbinding
naar de Venlonaren brengen, waardoor
de bibliotheek een waardevolle en
toegankelijke plek wordt voor iedereen.

Opening Bibliotheek Blerick in 't Raadhuis: 5 januari 2024

Leeshonger

In het gedicht neemt de wenteltrap in de
Blerickse bibliotheek - zoals deze vele
jaren in het toenmalige Raadhuis van
Blerick was gevestigd - een belangrijke
plaats in. Als letterlijke en figuurlijke trap
naar een wereld vol boeken voor een
nooit aflatende leeshonger. Met opnieuw
de bibliotheek op deze plek wordt in een
gastvrije omgeving de leeshonger als
vanouds gevoed.

Dodenherdenking: 4 mei 2024

Vrijdag de dertiende

In dit gedicht staat het
bombardement op
Venlo van 13 oktober
1944 centraal en
noemt Sef een van de
slachtoffers bij naam,
de zeventienjarige
Hugo de Vries.

Minibieb op Steyl: 23 mei 2024

Voor de inauguratie van stadsfotograaf Joy
Cremers

Trots op Belfeld Dag: 15 juni 2024

Trots Op Belfeld-Dag

Voor alle geslaagden uit Belfeld, het 'Zachte
Dorp' van herinneringen.

Over de liefde van de Venlonaar voor het Zomerparkfeest: augustus 2024

Een roes van samen

Onder de vrijwilligersboom

Op het vrijwilligersterrein (1 tot en met 3)

Op het festivalterrein

In het artiestencafé

Nach van 't Limburgse Leed: 21 september 2024

'Deils vreej nao Bob Dylan'.

4.2 (Minimaal) vijf publieke optredens per jaar, tien optredens gedurende de pilotperiode

Poëzieweek: 27 januari 2023

Open Podium en presentatie nieuwe Stadsdichter in STEK.

Voordracht gedicht *Vriendschap*.

Zomerparkfeest: 19 augustus 2023

Voordracht gedicht *Zomerparkfeest Mon Amour* in het Teatro.

Als voormalige voorzitter is Sef Derkx nauw verbonden met Zomerparkfeest. Naast de voordracht van het gedicht deelde hij met het publiek verhalen over diverse edities van Zomerparkfeest.

Opening Bibliotheek Blerick in

't Raodhoo: 5 januari 2024

Presentaties over de geschiedenis van de Bibliotheek Blerick.

Voordracht gedicht *Leeshonger*.

Dodenherdenking: 4 mei 2024

Voordracht gedicht *Twee minuten* met en door de kinderen van basisschool Sint Martinus in het Rosarium.

Voordracht gedicht *Vrijdag de dertiende*.

Bevrijdingsdag: 5 mei 2024

Voordracht en lezing bevrijding Blerick en Venlo.

Domani Literair/Boekenweek 2023: 16 maart 2023

Voordracht gedicht *Domani Literair*.

Gesprekspartner aan tafel met Arnon Grunberg, Nina Polak, Tasilo Pieck en Annemarie Staaks.

Gespreksleider Frans Pollux.

Venloop Seniorenmiddag: 23 maart 2023

Voordracht gedichten Venloop - 10 kilometer, 20 kilometer en Halve Marathon - en uitdelen Ansichtkaart met gedicht *Halve Marathon*.

Dodenherdenking: 4 mei 2023

Voordracht gedicht *Twee minuten in het Rosarium*.

Met en door de kinderen van basisschool Sint Martinus.

Trots op Belfeld-Dag: 15 juni 2024

Tijdens deze tweede editie van wat voortaan een tweejaarlijks evenement zal worden droeg Sef het gedicht *Trots Op Belfeld-Dag* voor. Een gedicht voor alle geslaagden met de wens dat ze het 'Zachte Dorp' Belfeld voor altijd in hun hart houden, waar ze ook in hun latere leven mogen zijn.

Zomerparkfeest: 8 tm 11 augustus 2024

Diverse gedichten en lancering open call nieuwe stadsdichter in samenwerking met Venlo Partners.

Nach van 't Limburgs Leed:

24 september 2024

Gedicht en voordracht tijdens de uitreiking van de Jo Erens Priës als de Veldeke Oeuvre Priës.

80 jaar bevrijding Blerick:

Dinsdag 3 december

Lezing op de dag dat Blerick precies 80 jaar geleden werd bevrijd.

4.3 Een leven lang ontwikkelen

Het stadsdichterschap versterkt de maatschappelijke opgave van de Bibliotheek Venlo om een 'leven lang ontwikkelen' te stimuleren. Poëzie inspireert tot lezen en brengt lokale verhalen tot leven. Door de stadsdichter een actieve rol in de bibliotheekprogrammering te laten spelen maken we literatuur toegankelijk en relevant voor een breed publiek en dragen we bij aan taalontwikkeling en culturele participatie. Door gedichten in begrijpelijke taal en herkenbare thema's te schrijven en door jongeren bij het schrijven te betrekken, verlaagt Sef Derkx drempels voor inwoners van Venlo die minder vertrouwd zijn met poëzie. Dit sluit aan bij onze missie om iedereen toegang te bieden tot kennis en cultuur.

In de pilotfase is het stadsdichterschap bij diverse activiteiten meegenomen zoals bijvoorbeeld:

Workshop spoken word | Luc Verhaegh: 19 januari 2023

Luc Verhaegh, bekend van de Venlolezing 2023, gaf deze workshop ter voorbereiding op het Open Podium/bekendmaking stadsdichter op 27 januari 2023.

Dodenherdenking/bevrijding: 8 mei 2023

Lezing over oorlog en bevrijding in City Cinema.

Thema asielzoekers: 2 november 2023

Interview met asielzoeker Gire in Opa Jos in Blerick.

Column en poëziewandeling: 22 mei 2024

Poëziewandeling met Sef Derkx in het kader van mentale gezondheid.

Sef schreef en presenteerde ter gelegenheid van de wandeling de column 'In de lettergreep van Venlo' over *Steyl, dorp van het woord*.

Ontmoet de kunstenaar Evert Thielen: 13 oktober 2024

Sef werkte mee aan een documentaire over de in Venlo geboren schilder Evert Thielen die op 13 oktober in City Cinema werd vertoond. Aansluitend voerde hij een gesprek met Evert Thielen.

Uitgelicht

Projecten met jongeren/inspiratie voor jongeren

Taal van de Straat

In het project *Taal van de Straat* verkennen Rafael Crucho en Sef Derkx de stad Venlo. Ze zoeken naar inspirerende teksten en taal in de straten. Deze twee dichters, een millennial en een boomer, bundelen hun krachten. Samen verwerken ze de gevonden teksten in nieuwe gedichten. Dit project werd mogelijk gemaakt door Co de Cultuurontwikkelaar.

Beter woorden

In samenwerking met Cultuurimpuls Venlo organiseerde creative writer Stan Frijsinger een serie schrijfworkshops poëzie en spoken word voor jongeren van 16 tot 25 jaar.

Door jongeren in deze processen te betrekken en anderen te inspireren om dit te doen, geeft Sef Derkx jonge generaties de tools om hun eigen verhalen te vertellen alsmede een plek in de bredere culturele context.

<https://www.youtube.com/watch?v=bhbsDO81xRE>

De wens om de nieuwe stadsdichter uit deze jonge community te laten voortkomen, is een middel om jongeren een doel te geven en ze te laten zien dat hun creativiteit serieus genomen wordt. Dit biedt hen niet alleen een kans om zich te bewijzen als kunstenaars, maar ook om een structurele rol te vervullen in de culturele en maatschappelijke ontwikkeling van de stad.

5 | Tot slot

Het stadsdichterschap van Sef Derkx heeft het afgelopen jaar een bijdrage geleverd aan het culturele leven van Venlo. In zijn gedichten heeft Sef woorden gegeven aan gebeurtenissen uit het verleden en de actualiteit die de essentie van Venlo weergeven.

Sef heeft laten zien hoe je de verhalen en geschiedenis van Venlo in poëzie kunt vatten. Zijn gedichten dragen eraan bij dat inwoners zich verbonden voelen met hun stad en erfgoed. Dit versterkt het gevoel van identiteit en stimuleert interesse in leren over de eigen omgeving.

Het stadsdichterschap speelt zo een belangrijke rol in het verbinden van mensen binnen de gemeenschap. Door poëzie toegankelijk te maken voor jong en oud, wordt een breed publiek bereikt en wordt cultuur dichterbij het dagelijks leven gebracht. Een stadsdichter geeft een stem aan lokale verhalen, emoties en maatschappelijke thema's, en biedt ruimte voor reflectie en dialoog. Hiermee draagt het stadsdichterschap bij aan een levendige, inclusieve en inspirerende gemeente waar kunst en taal mensen samenbrengen.

Colofon

Venlo Partners

© December 2024 | de Bibliotheek Venlo

Thuis

Ingedommeld door warmte en cadans.
Schrillend remmen. Venlo. Eindpunt van
deze trein, meldt een stem van boven.

Door het beslagen raam tekenen
de Wachters van Shinkichi Tajiri
zich af. Zo vertrouwd.

Een begin van geluk vult de coupé.
Het geluk van weer thuis.

STADSDICHTER
VENLO ✓ Sef Derkx